

MAGYARORSZÁGI MUNKAPIAC
2024-2025

LAKATOS JUDIT

Gazdasági környezet
Gazdasági aktivitás
Foglalkoztatottság
Munkanélküliség
Munkaerő-kereslet és -kínálat
Keresetek, munkajövedelem

1. 2024-ben a 15–74 éves népesség 68,1 százalék volt gazdaságilag aktív, 0,6 százalékponttal meghaladva az egy évvel korábbi értéket. A gazdaságilag aktív népességbe tartozók száma 21 ezerrel nőtt, a foglalkoztatott stagnáló és a munkanélküliek növekvő létszáma mellett. A ráta nevezőjét jelentő megfelelő korú népesség létszáma több mint 30 ezerrel csökkent.

2. 2024-ben a foglalkoztatottaknak az előző éveket jellemző létszám növekedése megállt, a 15–74 éves népességből 4699 ezren minősültek foglalkoztatottnak, lényegében ugyanannyian, mint egy évvel korábban.

3. A 15–64 évesekre számított foglalkoztatási ráta átlagos értéke 75,1 százaléknak felelt meg, ez az érték a nevező csökkenése miatt 0,2 százalékponttal volt magasabb az előző évinél. Az uniós országok rangsorában ezzel a 9. helyen állt Magyarország.

4. A foglalkoztatottak létszáma tovább nőtt az 55 éves és idősebb korosztályban, míg döntően demográfiai okból csökkent az ennél fiatalabb korosztályokba tartozóké.

5. A járvány idején széles körben elterjedt home office típusú munkavégzés súlya változatlan maradt.

6. A munkaerő-tartaléknak számítók létszáma ugyan 2024-ben is meghaladta az üres állások számát, de a területi és strukturális meg nem felelés miatt a külföldi munkaerő iránti igény változatlan maradt. 2024-ben a külföldi munkavállalók száma az intézményi statisztika adatai szerint túllépte a 100 ezer főt, ezen belül tovább nőtt a harmadik világból érkezők aránya.

7. 2024-ben közel 20 ezer fővel nőtt a munkanélküliek száma, ez 220 ezer főt, illetve 4,5 százalék százalékos munkanélküliségi rátát jelentett. A hazai munkanélküliségi ráta még így is 1,4 százalékponttal kisebb volt, mint az uniós átlag.

8. Mintegy 10 ezerrel csökkent a betöltésre váró állások száma, és 2,4-ről 2,1-re az üres álláshelyek aránya. A csökkenés teljes egészében a versenyszférát érintette.

9. A teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó keresete – részben kormányzati intézkedéseknek köszönhetően – jelentősen nőtt. A bruttó átlagkereset 646,6 ezer forintnak, a mediánkereset pedig 517,0 ezer forintnak felelt meg. Az előbbi 13,2 az utóbbi 15,4 százalékkal volt magasabb az előző évinél. A közszférában dolgozók bruttó átlagkeresete 4,7 százalékponttal nagyobb ütemben nőtt, mint a versenyszférában dolgozóké.

10. A nettó átlagkereset 13 százalékkal nőtt, ami 3,7 százalékos fogyasztói árindex mellett 9 százalékos reálkereset-növekedésnek felelt meg.

GAZDASÁGI KÖRNYEZET

A világgazdaság a 2024. évet változatlanul jellemző fegyveres és politikai konfliktusok ellenére lényegében az előző évvel megegyező mértékben, az IMF előzetes adatai szerint 3,2 százalékkal bővült. Ezen belül előzetes adatok szerint Kína gazdasági teljesítménye 5 százalékkal, az Egyesült Államoké 2,8 százalékkal, az Európai Unióé azonban mindössze 1 százalékkal haladta meg a tavalyi év növekedését. Magyarországon a bruttó hazai termék volumenének előző évi 0,8 százalékos csökkenése után 2024-ben szolid, 0,5 százalékos növekedés realizálódott.

Az előzetesen vártnál lényegesen alacsonyabb növekedési ütemhez hozzájárult az, hogy a magyar mezőgazdaságnak igen rossz éve volt: tavasszal a fagy, nyáron és szeptemberben pedig a 40 hőségnap vitte el a várható termés egy részét. A mezőgazdasági kibocsátás volumene összességében így 3,7 százalékkal elmaradt az előző évitől.

Az ipari termelés értéke 2023. évi 5,5 százalékos visszaesés után 2024-ben további 4 százalékkal csökkent részben annak köszönhetően, hogy a legfontosabb felfelvőpiacunknak számító Németország gazdasága már a második recessziós évét zárta. Az ipari termékek értékesítése 3,4 százalékkal maradt el az előző évitől, az eladások nagyobb részét (62 százalékát) adó export 3,8 százalékos és a belföldi értékesítések volumenének 2,7 százalékos visszaesése következte.

A nemzetközi összehasonlításban használt, naptárhatalással kiigazított adatok szerint 2024-ben 3,8 százalékkal mérséklődött Magyarországon az ipari termelés volumene, így 1,4 százalékponttal meghaladta az unió egészét jellemző csökkenés ütemét. Magyarországhoz hasonlóan a tagállamok többségében is elmaradt az ipari termelés volumene az előző évitől, ezen belül a legnagyobb termelési potenciállal rendelkező Németország esetében a visszaesés 4,6 százalékos volt. Magyarországon az ipari termelés meghatározó részét adó feldolgozóipar termelési értéke 4,9 százalékkal maradt el a tavalyitól. Ezen belül a kibocsátás 22 százalékát jelentő járműgyártásban 9 százalékos

viszaesés következett be, és különösen rosszul teljesített az autóipar mellett húzó ágazatnak szánt akkumulátor gyártás. A feldolgozóiparon belül a második legnagyobb súllyal rendelkező, 2024-ben 13 százalékos részesedésű, élelmiszeripar termelési volumene a 2023. évi 12 százalékkal visszaesés után viszont nőtt. Az értékesítés árbevételének 57 százalékát jelentő belföldi eladások volumene 5 százalékkal az exporté 4,5 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbit. A beruházások volumene elmaradt az előző évitől, amiben az uniós források részbeni kiesése, az állami megrendelések csökkenése, a piaci bizonytalanság, valamint a magas költségek egyaránt szerepet játszottak. Ez jelentősen hozzájárult ahhoz, hogy az építőipari termelés volumene 2024-ben 0,4 százalékkal elmaradt az előző évitől.

A GDP pozitív előjele kizárólag a szolgáltató szektor javuló teljesítményének volt köszönhető. Bár az elmúlt két évinél jóval alacsonyabb, 3,7 százalékos infláció mellett jelentősen nőtt a reálbér, a háztartások költségében ez csak részben realizálódott, amit a kiskereskedelmi forgalom volumenének viszonylag szerény, 2,6 százalékos növekedése jelez. A külkereskedelmi forgalomban az export és az import volumene egyaránt elmaradt a tavalyitól, ezen belül a behozatal nagyobb mértékben csökkent, mint a kivitel. A külkereskedelmi forgalom (folyó áron számított értékének) növekvő aktívuma így pozitívan befolyásolta a 2024. évi gazdasági teljesítményt. Az államadóságnak a GDP-hez viszonyított aránya egy év alatt fél százalékponttal 73,5 százalékra nőtt.

Szinte biztos, hogy a 2025. év sem fogja meghozni a várt növekedési fordulatot. Év közben a GDP-re vonatkozó előrejelzést többször kellett lefelé módosítani, és a többedik módosítás után megcélzott 1 százalékos körüli növekedés is csak úgy valósulhat meg, ha nő a háztartások fogyasztása, a beruházások eddigi zuhanása legalább megáll, és az ipari termelés csak mérsékelt csökken tovább. Ez utóbbi esetben jelentős bizonytalansági tényezőt jelent az Európai Unió és az Egyesült Államok kereskedelempolitikai konfliktusa, amely júliusban ugyan egyezményrel zárult, de

amely egyezménynek a hazai gazdaságra gyakorolt hatása nehezen megjósolható. Az, hogy az év első felében a GDP csak 0,1 százalékkal csökkent, a belföldi fogyasztás növekedésének köszönhető, ez utóbbi akár kedvezőtlen előjelűbe is válhat, ha lassul a bér-emelkedés üteme, és nő a munkaerőpiaci bizonytalanság – ez utóbbinak sajnos bizonyos előjelei már látszanak. Úgy tűnik, a húzó ágazatnak tekintett járműgyártás jövője továbbra is bizonytalan, emiatt az ez évre várt kapacitásbővülés várhatóan elmarad. A meghirdetett paradigmaváltás, a vegyipar, illetve az élelmiszeripar fokozott támogatása csak hosszabb távon hozhat eredményt. Némi optimizmusra adhat okot a fő kereskedelmi partnernek számító Németország valamelyest javuló teljesítménye, valamint az, hogy az újonnan meghirdetett hitelkonstrukció várhatóan növelni fogja a lakásépítés volumenét, és így az építőipar teljesítményét. Az árrésstop az év második negyedévében fékezte ugyan az inflációt, de a novemberi nyugdíjkorrekció már 4,7 százalékos fogyasztói árindex alapján készült. Mivel az uniós források részbeni kiesése miatt a kormány újabb devizahitelek felvételére kényszerül, tovább nő az államadósságnak a GDP-hez viszonyított aránya, így az elérheti, vagy akár meg is haladhatja a 75 százalékos szintet.

GAZDASÁGI AKTIVITÁS

Az elmúlt öt évben a munkaerőpiacon jelen lévők száma – azaz a foglalkoztatottaké és a munkanélkülieké együttesen – folyamatosan nőtt. 2024-ben már közel 4920 ezren minősültek gazdaságilag aktívnak, 145 ezerrel többen, mint 2020-ban. 2020 és 2022 között ez egyértelműen a foglalkoztatottak létszámának növekedéséből következett, 2023-ban a foglalkoztatottak és a munkanélküliek létszáma közel azonosan nőtt, 2024-ben viszont csak a munkanélküliek lettek többen, miközben a foglalkoztatottaké érdemben nem változott.

A legjobb munkavállalási korosztályba tartozó (25–54 éves) gazdaságilag aktívok száma 2022-ig nőtt, ezt követően – ha nem is érdemben, de – csökkent. A nö-

vekedés az 55 éves és idősebb korosztályban viszont jelentős és folyamatos volt. A vizsgált időszak első három évében ez részben a nyugdíjkorhatár emeléséből következett, de emellett hozzájárult a nyugdíj mellett dolgozók létszámának folyamatos növekedése is, ami az utóbbi két évben már kizárólagos magyarázó tényezővé vált. Ennek a korcsoportnak sajátos jellemzője, hogy a gazdaságilag aktívokon belül stabilan alacsony a munkanélküliek száma (2021–2022 között 22 ezren, de 2024-ben is csak 30 ezren voltak munka nélkül 937 ezer foglalkoztatott mellett, ami 3 százalék körüli arányt jelentett). A 15–24 éves korosztályba tartozók esetében a gazdaságilag aktívok számának enyhe hullámozása leginkább a korosztályba tartozók létszámának változásával függött össze. Ebben a korcsoportban kiemelkedően magas, 13–15 százalék körüli volt a munkanélküliek aránya a gazdaságilag aktívokon belül, és a legmagasabb arány éppen az utolsó vizsgált évet jellemezte. A gazdaságilag aktívok létszámának növekedéséből már eleve következik az aktívítási arány folyamatos emelkedése, ehhez azonban jelentősen hozzájárult az is, hogy a mutató nevezőjét jelentő megfelelő korú népesség száma folyamatosan csökkent. 2020. évi népességgel számolva a 2024. évi a mutató 67 százalékkal lett volna a ténylegesen kimutatott 68,1 százalékkal szemben (1. táblázat).

1. táblázat: A gazdaságilag aktívok száma és az aktivitási ráta alakulása, 2020–2024

Év	15-24	25-54	55-74	15-74	Aktivitási ráta	15-74 éves népesség ^a (ezer fő)
	éves gazdaságilag aktív népesség (ezer fő)					
2020	300,6	3651,2	813,2	4765,0	64,9	7339,8
2021	291,9	3666,6	844,7	4803,2	65,8	7304,1
2022	287,6	3678,8	877,3	4843,7	66,6	7275,6
2023	305,3	3655,4	938,0	4898,7	67,5	7254,2
2024	310,6	3637,4	971,5	4919,5	68,1	7223,7

^a Nem intézményi népesség.

Forrás: KSH Munkaerő-felmérés.

FOGLALKOZTATOTTSÁG

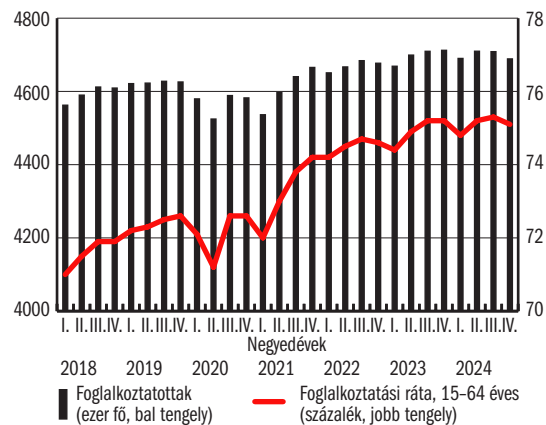
A kedvezőtlen gazdasági folyamatok kihatottak a munkaerőpiaci mutatók, így a foglalkoztatási adatok alakulására. 2024-ben a foglalkoztatottaknak

az előző éveket jellemző létszámnövekedése megállt, a 15–74 éves népességből 4699 ezren minősültek foglalkoztatottnak, lényegében ugyanannyian, mint egy évvel korábban.¹ A foglalkoztatott férfiak száma 20 ezer fővel 2488,5 ezerre csökkent, a nőké közel ugyanennyivel 2210,9 ezerre nőtt.² A 15–64 évesekre számított foglalkoztatási ráta 2024-ben 75,1 százaléknak felelt meg, ami 0,2 százalékponttal volt magasabb, mint egy évvel korábban, ezt a javulást azonban kizárólag a nevezőben szereplő népesség számának csökkenése magyarázza. A megfelelő korú férfiak foglalkoztatottsága 0,5 százalékponttal csökkent, míg a nőké 0,8 százalékponttal nőtt, ezzel tovább szűkült a nemek közötti foglalkoztatási rés. A 15–24 évesek foglalkoztatása 2024-ben is alacsonyabb volt, mint a koronavírus-járványt megelőzően, mindössze 27,2 százalékuk minősült foglalkoztatottnak. Az elmúlt években a foglalkoztatottság javulása lényegében az 55–64 éves korosztályban realizálódott, a nyugdíjkorhatár emelésének, illetve a nyugdíj melletti foglalkoztatás – a járulékfizetési szabályok segítségével is ösztönzött – növekedésének köszönhetően. Az előbbi hatás 2024-ben már nem érvényesült, emiatt az idősebb korosztályok foglalkoztatási rátájának emelkedése lelassult, viszont így is közel 30 ezerrel többen voltak az 55 éves és idősebb foglalkoztatottak, mint egy évvel korábban. A foglalkoztatottak legnépesebb csoportját jelentő 25–54 évesek foglalkoztatási rátája 2022 óta meghaladja a járvány előtti szintet, és magas, 88 százalék körüli szinten stabilizálódott, viszont döntően a demográfiai folyamatoknak köszönhetően a korosztályba tartozó foglalkoztatottak száma 2024-ben némileg csökkent. A javuló foglalkoztatási ráta ellenére az idősebb korosztályoké – hasonlóan a legfiatalabb munkavállalási korúakéhoz – így is

relatíve alacsony: a 60–64 éves férfiaké 70,8 százalék, a hasonló korú nőké pedig (részben a „nők 40” biztosította lehetőségnek köszönhetően) mindössze 42,6 százalék volt, a 60–64 éves férfiaké 15 százalékponttal, a 60–64 éves a nőké 38 százalékponttal maradt el az eggyel fiatalabb ötéves korcsoport jellemzőjétől. A korskála másik végpontját jelentő és a munkaerőpiacon érdemi számban már jelen levő 20–24 éveseknek 48,9 százaléka minősült foglalkoztatottnak, ami még úgy is alacsonynak tekinthető, ha figyelembe vesszük, hogy a tanulás mellett munkát végző fiatalokat az adatok forrását jelentő munkaerő-felmérés technikai okból alulbecsüli.³

Az év során a foglalkoztatottak száma az első két negyedévben kismértékben meghaladta az előző év azonos időszakára jellemzőt, a harmadik negyedévben stagnált, a negyedikben pedig már kismértékű csökkenés következett be. 2025 első negyedévében a foglalkoztatottak létszáma megegyezett az előző év azonos időszakival, a második negyedévben viszont közel 50 ezer fővel elmaradt attól. Így az első félévben átlagosan 4676,3 ezren minősültek foglalkoztatottnak, szemben az előző év azonos időszaki 4700 ezerrel (1. ábra).

1. ábra: A foglalkoztatottak számának és a 15–64 évesek foglalkoztatási rátájának alakulása, 2018–2024

Forrás: KSH munkaerő-felmérés.

2024-ben az Európai Unióban a 15–64 évesekre számított foglalkoztatási ráta átlagos értéke 70,8 szá-

¹ A 2022. évi népszámlálás adataival korrigált előző évi foglalkoztatotti létszám 4697,5 ezer főnek felelt meg.

² Ebből mintegy 120 ezren a 2021. év óta alkalmazott fogalomrendszer szerint a gyermekgondozási ellátás igénybevétele alatt fennálló foglalkoztatotti státusuk miatt kerültek a foglalkoztatotti kategóriába, de ténylegesen nem végeztek az interjú meg-előző héten jövedelemszerző tevékenységet.

³ A felvételre jellemzően válaszoló szülői háztartások nem feltétlenül számolnak be a tanulás melletti munkavállalásról.

záléknak felelt meg. Ez 0,4 százalékpontos javulást jelentett az előző évhez képest. A 75,1 százalékos magyar adattal a tagországok rangsorában a 9., a visegrádi négyek között pedig Csehország után – attól mindössze 0,4 százalékponttal lemaradva – a 2. helyen állt Magyarország. A férfiak 78,7 százalékos foglalkoztatási rátája a 7. legmagasabb volt az Európai Unióban, míg a nők 71,4 százalékos rátájukkal a 9. helyre kerültek. A két nem foglalkoztatási rátájának 7,3 százalékpontos különbsége kisebb, mint az Európai Unió egészét jellemző 9,1 százalékpontos érték.⁴

2024-ben a hazai foglalkoztatottak 94,9 százaléka teljes munkaidőben dolgozott. A nők 7,1 százaléka, a férfiak 3,3 százaléka minősült részmunkaidős foglalkoztatottnak. Az ilyen formában dolgozók aránya az előző évihez képest mindkét nem esetében enyhén nőtt. A mintegy 240 ezer részmunkaidős dolgozó jelentős hányadát a nyugdíj mellett munkát vállalók jelentették. Tovább csökkent a határozott idejű szerződéssel foglalkoztatottak aránya, ez a forma a 15–64 éves foglalkoztatottak mindössze 4,2 százalékára volt jellemző, és a sokaság több mint felét azok adták, akiknek határozott idejű munkaszerződése legalább 6 hónapra szólt. A koronavírus-járvány miatt kényszerűségből elterjedt *home office* típusú munkavégzés tartósan beépült a foglalkoztatási formák közé. 2024-ben 380 ezren dolgoztak ebben a formában, ami az összes foglalkoztatott 8,1 százalékát jelentette, úgy, hogy 3,5 százalék rendszeresen távmunkában dolgozott. A távmunkában (is) foglalkoztatottak arány kiugróan magas a fővárosban, ahol 5 foglalkoztatottból egy ilyen formában dolgozott.

2024-ben a hazai elsődleges munkaerőpiacon foglalkoztatottak száma kissé nőtt, a külföldön dolgo-

zó magyarok száma a mintavételi hibahatáron belül változott (4,5 ezerrel 108 ezer főre),⁵ míg lényegében változatlan maradt a másodlagos munkaerőpiacon, a közfoglalkoztatási programok keretében dolgozóké. A foglalkoztatottak 88,4 százaléka állt alkalmazásban, 3,2 százaléka társas vállalkozóként, 9,4 százaléka pedig egyéni vállalkozóként – beleértve a segítő családtagokat is – dolgozott.

2024-ben a foglalkoztatottaknak a megfelelő korú népességhez viszonyított aránya 9 vármegyében, valamint a fővárosban nőtt, vagy stagnált, 10 vármegyében pedig csökkent. A területi különbség stabilan jelentős, míg a 15–64 évesek foglalkoztatási rátája az ország északnyugati és a középső térségeiben, ezen belül Győr-Moson-Sopron vármegyében és a fővárosban jóval az országos átlag felett alakult (79,9 százalék, illetve 79,8 százalék volt), addig a sereghajtónak számító Tolna vármegyében az ilyen korúaknak mindössze 65,0 százaléka volt foglalkoztatott, de nem érte el a foglalkoztatási ráta 70 százalékot Nógrád, Szabolcs-Szatmár-Bereg, valamint Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyékben sem (2. táblázat).

A munkaerő-felmérés ágazati foglalkoztatási adatai szerint a relatíve legnagyobb létszámvesztést – valószínűsíthetően a kisboltok egy részének bezárása miatt – a kereskedelem, azon belül is a kiskereskedelem szenvedte el, de csökkent a mezőgazdaságban, a feldolgozóiparban és az építőiparban dolgozók száma is, míg nőtt a szolgáltatási ágakban – beleértve a közszolgáltatást is – dolgozóké.

Az alkalmazásban állókra vonatkozó teljes körű intézményi statisztika igen szerény, 8 ezer fős növekedést mutatott ki az előző évhez képest. A legnagyobb foglalkoztatónak számító nemzetgazdasági ágban, a feldolgozóiparban 13,5 ezerrel, 1,8 százalékkal dolgoztak kevesebben, mint egy évvel korábban. Az ágazat értékesítési gondjaihoz mérten szerénynek mondható létszámcsökkenés azzal magyarázható, hogy a munkáltatók létszámleépítés helyett inkább a „soft” módszereket részesítették előnybe, munkaidőalap csökkentésével, a kilépők, nyugdíjba vonulók miatt megüresedő állások be nem töltésével

⁴ Ebben a tekintetben a tagországok között jelentősek a különbségek, a skála egyik végén Finnország áll mindössze 0,4 százalékpontos különbséggel, míg a másik szélsőértéket 17,8 százalékponttal Olaszország képviselte 2024-ben.

⁵ A munkaerő-felmérés csak azokat veszi számba külföldön dolgozóként, akikről Magyarországon élő háztartásuk adatot szolgáltat. Az Eurostat adatai szerint 2023-ban 356 ezer magyarországi születésű munkavállalási korú élt más EU/EFTA-országban, míg állampolgárság szerint ez a szám 338 ezer volt. Mindkét létszám nőtt az előző évben felmérthez képest.

igyekeztek kivárni a körülmények kedvezőbb alakulását. Arányaiban jelentősebb létszámcsökkenés volt az energetikai iparba (2,9 százalék), az építőiparban (2,4 százalék), illetve a pénzügyi tevékenység nemzetgazdasági ágban (1,8 százalék), míg nagyobb létszámnövekedés jellemezte – a turizmus élénkülésével összefüggésben – a szálláshely-szolgáltatás nemzetgazdasági ágat (3,7 százalék), valamint a költségvetés túlsúlya jellemezte ágazatok közül az oktatást (2,1 százalék, ami 6 ezer fős, jellemzően részmunkaidős többletet jelentett).

2. táblázat: A foglalkoztatottak létszámának alakulása néhány fontosabb ismerv szerint

Megnevezés	Foglalkoztatottak száma (ezer fő)				Változás 2024/2023	
	2020	2022	2023	2024	ezer fő	2023 = 100
Összesen	4568,8	4669,7	4697,5	4699,3	1,8	100,0
Nem						
Férfi	2454,8	2491,8	2508,5	2488,5	-20,0	99,2
Nő	2114,0	2177,9	2189,0	2210,8	21,8	101,0
Típus						
Belföldi elsődleges munkaerő piac	4374,9	4501,6	4525,3	4531,2	5,9	100,1
Közfoglalkoztatás	92,1	75,0	67,0	60,5	-6,5	90,3
Külföldi telephely	101,8	93,1	105,2	107,6	2,4	102,7
Régió						
Budapest	871,9	891,4	900,6	922,1	21,5	102,4
Pest	637,8	665,8	677,1	682,8	5,7	100,8
Közép-Dunántúl	515,2	532,1	534,0	532,8	-1,2	99,8
Nyugat-Dunántúl	483,9	486,6	493,8	490,5	-3,3	99,3
Dél-Dunántúl	374,5	385,3	382,5	375,8	-6,7	98,2
Észak-Magyarország	485,4	489,8	490,6	480,5	-10,1	97,9
Észak-Alföld	636,3	650,4	656,8	648,3	-8,5	98,7
Dél-Alföld	563,8	568,3	562,1	566,5	4,4	100,8
Státus						
Alkalmazott	4028,1	4082,1	4122,7	4151,5	28,8	100,7
Társas vállalkozás, szövetkezet tagja	177,9	153,0	162,4	151,7	-10,7	93,4
Vállalkozó, önálló és segítő családtag	362,8	434,6	412,4	396,1	-16,3	96,0

Forrás: KSH munkaerő-felmérés.

2025 első félévében az alkalmazásban állók létszáma 0,6 százalékkal haladta meg az előző évit, 1,5 százalékkal tovább csökkent a feldolgozóipar létszáma, míg a legnagyobb növekedési ütem ismét csak a szálláshely-szolgáltatást, illetve az oktatást jellemezte.

A legfeljebb alapfokú végzettségűek foglalkoztatottakon belüli aránya a demográfiai cserének kö-

szönhetően folyamatosan csökken, míg 2020-ban az összes foglalkoztatott 10,4 százaléka tartozott ebbe a kategóriába, 2024-ben már csak 9 százalék. A középfokú szakmai végzettségűeken belül enyhén, de folyamatosan nő az érettségizettek részaránya, míg a szakmai végzettséggel nem rendelkező érettségizettek lényegében változatlan, a diplomások növekvő részaránya mellett. A munkaerőpiacon jól kirajzolódik egy végzettség szerinti hierarchikus foglalkoztatási rangsor. A legmagasabb az egyetemet végzetek foglalkoztatási rátája, őket a főiskolát, majd az érettségi mellé szakmai végzettséget szerzők követik. A középfokú szakmai végzettséget a munkaerőpiac jobban értékeli, mint önmagában az érettségit, legalábbis a férfiak esetében, a nőknél viszont a két típusú végzettséggel rendelkezők foglalkoztatási rátája között nincs jelentős különbség. A főiskolát, illetve egyetemet végzetek foglalkoztatási rátája között a férfiaknál kisebb a távolság mint a nőknél, ami vélhetően a foglalkozási szerkezettel hozható összefüggésbe. A nők foglalkoztatási rátája minden végzettségi kategóriában elmarad a férfiakétól, de az iskolai végzettség szintjének emelkedésével a különbség csökken. A két nem foglalkoztatási rátája 2020 és 2024 között az érettségivel és szakmai végzettséggel, illetve a felsőfokú végzettséggel rendelkezők esetében közelített csak egymáshoz, a többi végzettségi kategóriában a különbség változatlan maradt (3. táblázat).

A jövőbeli munkaerő-utánpótlás szempontjából kedvezőtlen, hogy a 18–24 éves korosztályba tartozók 10,3 százaléka, ezen belül a lányok 9,9, a fiúknak pedig 10,7 százaléka 2024-ben sem rendelkezett az alapfokot meghaladó végzettséggel, és nem is vett részt oktatásban. Az úgynevezett korai iskolaelhagyók aránya 0,9 százalékponttal magasabb volt, mint az Európai Unió egészét jellemző érték. A csak alapfokú végzettségű fiataloknak kevés az esélye arra, hogy biztos álláshoz jussanak, az eddig megszerzett tudásuk pedig gyakran nem elegendő ahhoz, hogy arra szakmai ismerteket lehessen építeni.

3. táblázat: A foglalkoztatottak megoszlásának és a foglalkozási rátának az alakulása iskolai végzettség szerint, 2020, 2023, 2024

Év	Általános iskola 8 osztályánál kevesebb	Általános iskola nyolc osztálya	Középfokú szakmai végzettség, érettségi nélkül	Középfokú végzettség, érettségi-vel, szakmai végzettség nélkül	Középfokú végzettség, érettségi-vel, szakmai végzettséggel	Főiskola vagy alapképzés	Egyetem vagy mes-terképzés (beleértve a PhD, DLA-t is)	Összesen
Létszámmegoszlás (százalék)								
2020	0,4	10,0	26,5	12,8	20,9	15,3	14,1	100,0
2023	0,3	9,3	23,8	12,4	22,4	16,0	15,8	100,0
2024	0,3	8,8	22,7	12,4	22,9	15,8	17,1	100,0
Foglalkoztatási ráta, 15–74 évesek összesen								
2020	19,6	33,2	67,7	57,3	70,2	76,9	81,9	62,2
2023	19,8	34,8	67,5	58,6	72,7	78,4	85,7	64,8
2024	18,2	33,7	66,5	59,9	72,9	78,7	86,1	65,1
Foglalkoztatási ráta, 15–74 éves férfiak								
2020	21,6	40,7	72,8	62,3	78,0	81,5	83,2	68,4
2023	22,0	42,7	72,6	64,6	79,5	83,9	86,8	70,5
2024	18,9	40,9	71,9	65,5	78,7	82,8	87,0	70,1
Foglalkoztatási ráta, 15–74 éves nők								
2020	18,0	27,1	58,4	54,1	62,9	74,4	80,6	56,4
2023	18,1	28,0	58,3	54,6	66,0	75,1	84,7	59,3
2024	17,6	27,5	57,0	55,8	67,2	76,4	85,3	60,2

Forrás: KSH munkaerő-felmérés.

Bár 2024-ben a globális munkaerő-kereslet csökkent, a lokális, illetve strukturális munkaerőhiány továbbra is jellemző maradt. A munkaerő-utánpótlás demográfiai okokból folyamatosan szűkül, a munkaerőpiacra belépő korosztályok létszáma tartósan elmarad a kilépő korosztályokétól. A kereslet és kínálat kiegyenlítődéseként gátat szab az alacsony belföldi mobilitás. Ezzel szemben az alacsony hozzáadott értékű, élönmunka-igényes ágazatok nagy aránya miatt a többletmunkaerő iránti igény folyamatosan jelen van a gazdaságban.

A munkaerőhiány enyhítésére az elmúlt években több – a 2022. évi Munkaerőpiaci tükröben részlete-
sebben is ismertetett – intézkedés született. Hatását tekintve ezek közül a legjelentősebbek a nyugdíjasok

munkaerőpiaci bevonására irányulóak voltak: 2023-ban éves átlagban már 150 ezren dolgoztak nyugdíjas-ként, 15 százalékkal többen, mint egy évvel korábban.⁶ (A nyugdíj melletti munkavállalás sajnálatos ösztön-zője volt 2023-ban a kiugróan magas infláció is.) Ez a szám 2024-ben 158,5 ezer főre nőtt. A 65 évnél fia-talabb dolgozó nyugdíjasok szinte kizárólag nők köré-ből kerültek ki, ami azt jelentette, hogy az idetartozók 23,6 százaléka foglalkoztatott volt. A 65 éves kortól a nyugdíjasok munkaerőpiaci részvétele már kisebb, esetükben a ráta 10,6 százaléknak felelt meg, de ez is nőtt az előző évhez képest. Ezen belül a férfiak 13,8 százaléka, a nők 8,4 százaléka dolgozott nyugdíja mel-lett. A nyugdíjasok igen jelentős része, közel kétötöde a részmunkaidős formát választotta.

A munkaerőgondok megoldása érdekében az utób-bi években több lépésben is enyhített a kormány a kül-földiek foglalkoztatását korlátozó rendeleteken. Az EU/EFTA-országok állampolgárai mellett a szerb és ukrán munkavállalók esetében sincs szükség a munka-vállalási engedély megszerzésének hosszadalmas pro-cedúrájára, 2022 nyarán pedig további 15 ország ke-rült fel arra a listára, ahonnan érkezettek, közvetítő cégen keresztül, szabadon alkalmazhatók.⁷ 2024-ben

⁶ 2020 júliusa óta a nyugdíj melletti munkavállalásból származó jövedelem után a munkavállalóknak nem kell társadalombiztosí-tási járulékot, a munkáltatóknak pedig a szociális hozzájárulási adót fizetni. Míg korábban a közszférában a munkavégzés esetén a nyugdíj folyósítását szüneteltetni kellett, ezt a korlátozást több lépcsőben részlegesen feloldották.

⁷ 2025-ben újra változtak a külföldi munkavállalók foglalkozta-tásának szabályai. A kiadható engedélyek száma csökkent, és jelentősen szigorodtak a küldő országgal szemben támasztott feltételek. A vendégmunkások korlátozott ideig, legfeljebb két évig dolgozhatnak Magyarországon, és a munkaviszony meg-szűnése után el kell hagyniuk az országot.

a vállalkozások csökkenő munkaerő-keresletének ellenére is, ha lassuló ütemben, de tovább nőtt (9 ezer fővel) a Magyarországon dolgozó külföldi munkavállalók száma, s így az már átlépte a 100 ezres határt. Ezen belül a legnagyobb munkavállalói csoportot még mindig az ukránok jelentik, de számuk és arányuk csökkent. Az újonnan toborzottak jellemzően a harmadik világ országaiból jönnek, 2024-ben a legtöbben a Fülöp-szigetéről (3,2 ezer fő) érkeztek, de jelentősebben nőtt a vietnámi, az indiai, a kínai, a török és orosz munkavállalók száma is. A külföldi állampolgárok jellemzően a szolgáltatási szektorban, illetve a feldolgozóiparban találhatnak munkát. Bár alkalmazásuk a járulékos kiadásokat (szállás, utaztatás) is figyelembe véve nem feltétlenül jelent költségelőnyt a munkáltatóknak, a megfelelő hazai munkaerő lokális hiánya mellett azért is szívesen foglalkoztatják őket, mert családi kötöttségük hiánya, illetve anyagi motíváltságuk miatt jobban alkalmazkodnak a munkavégzés változó igényeihez, vagy egyszerűen könnyebben adaptálhatók például egy távol-keleti tulajdonú vállalkozás munkakultúrájához.

A foglalkoztatás sajátos (és egyre inkább visszaszoruló) formája a közfoglalkoztatás, amely az elsődleges munkaerőpiacról tartósan kiszakadó, jellemzően az országnak munkaerőpiaci szempontból leghátrányosabb helyzetű területein élők számára nyújt – a piacitól jóval elmaradó összegű – munkajövedelmet. A Belügyminisztérium adatai szerint 2019-ben éves átlagban 106,2 ezren, 2020-ban 92,5 ezren, 2021-ben 87 ezren, 2022-ben 75 ezren 2023-ban 67 ezren, 2024-ben pedig már kevesebb mint 65 ezren dolgoztak közfoglalkoztatottként. A közfoglalkoztatást a nők jelentős többsége jellemzi (2024 végén a nők aránya 63 százalék volt), mivel családi kötöttségeik miatt ők kevésbé tudják vállalni a gyakran hosszú utazási idővel járó ingázást. A közfoglalkoztatásra erős területi koncentráció a jellemző, az érintettek több mint fele 2024 végén is Szabolcs-Szatmár-Bereg, Borsod-Abaúj-Zemplén, illetve Hajdú-Bihar vármegyék valamelyikében, azoknak is jellemzően a hátrányos helyzetű kistéleplésein élt. A közfoglalkoztatottak 11 százalékának még alap-

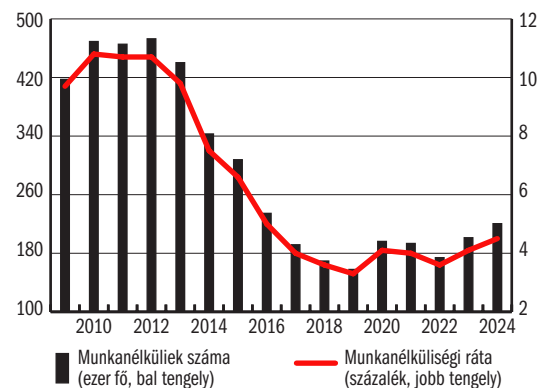
fokú végzettsége sem volt, további 53 százalékuknak pedig ez volt a legmagasabb végzettsége.

2024-ben az egy főre jutó ledolgozott órák száma 2023-hoz képest annak ellenére csökkent, hogy az előző évinél eggyel több munkanap volt.

MUNKANÉLKÜLISÉG

2023-ban az előző évet jellemző létszámcsökkenést követően újra nőtt a munkaerő-felmérés definíciói szerinti munkanélküliek száma, a 2022. évi 174 ezer-ről 201 ezerre, ami 4,1 százalékos munkanélküiségi rátának felelt meg. Ez a tendencia 2024-ben is folytatódott, a munkanélküliek száma 220 ezerre, 15–74 évesek munkanélküiségi rátája 4,5 százalékra nőtt (2. ábra).

2. ábra: A 15–74 éves munkanélküliek számának és a munkanélküiségi rátának az alakulása, 2009–2024

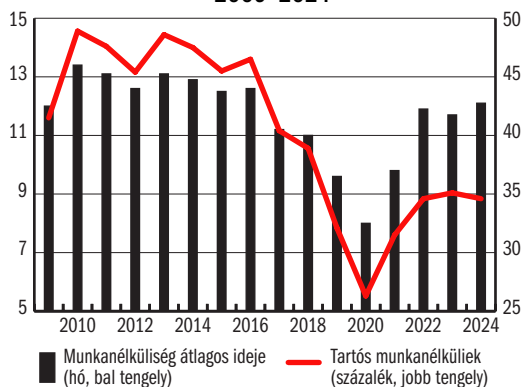
Forrás: KSH munkaerő-felmérés.

A kedvezőtlen irányú változás ellenére az Európai Unió 5,9 százalékos átlagához viszonyítva a magyar munkanélküiségi ráta továbbra is alacsonynak számít. 2025 első negyedévében csökkent az előző év azonos negyedéhez képest, de a második negyedévben újra emelkedett. 2025 első félévében így átlagosan 216 ezren voltak a munkanélküliek, ami 4,4 százalékos rátának felelt meg. A két nem munkanélküiségi rátája között 2024-ben sem volt érdemi különbség, a nők 4,4 százalékának, a férfiaké 4,6 százalékának felelt meg. A munkanélküliek 45 százaléka egy évvel korábban

is munkanélküli volt, 34,2 százalékuk dolgozott, 8,8 százalékuk tanuló volt, míg 12 százalékuk egyéb ok miatt volt inaktív. Kedvezőtlen irányú változást jelent, hogy 2025 második negyedében a munkanélküliek körében érdemben nőtt azok aránya, akik egy évvel korábban még dolgoztak. A munkanélküliek közel harmada legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezett, ami jóval magasabb, mint az ilyen végzettségű foglalkoztatottak aránya, emiatt az ő munkanélküliségi rátájuk is (lényegesen 9,3 százalékponttal) magasabb volt az átlagos értéknél.

A munkanélküliség növekedése, illetve a stagnálás jellemezte 2024-ben a vármegyék többségét, miközben a területi különbségek tovább nőttek. A főváros mellett a közép-dunántúli és – Zala vármegye kivételével – a nyugat-dunántúli régióba tartozó vármegyékben volt a munkanélküliségi ráta a legalacsonyabb (3 százalék vagy ez alatti), míg a másik szélső értéket Nógrád (10,6 százalék), illetve Szabolcs-Szatmár-Bereg (10,2 százalék) képviselte. Baranya vármegye mellett Nógrádban volt az előző évi adathoz viszonyítva a legnagyobb arányú kedvezőtlen irányú elmozdulás. A munkanélküli-státusba való beáramlás miatt a tartósan munkanélküliek aránya némileg csökkent, viszont a munkanélküliként töltött idő átlagos hossza a 15–64 évesek esetében 0,4 hónappal 12,1 hónapra nőtt (3. ábra).

3. ábra: A 15–64 éves tartósan munkanélküliek aránya és munkanélküliként töltött idejük átlagos hossza, 2009–2024

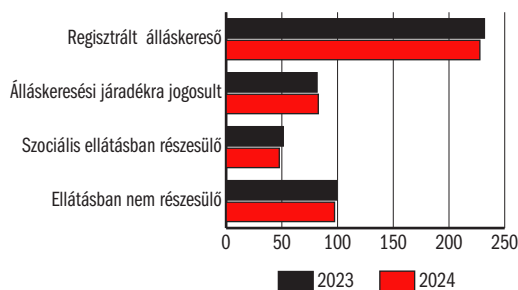
Forrás: KSH munkaerő-felmérés.

Életkori kategóriák szerint a továbbra is a legfiatalabb 15–24 évesek munkanélküliségi rátája a legmagasabb, 2024-ben 15,2 százaléknak felelt meg, ami 2,4 százalékpontos növekedést jelent az előző évihez képest. A legjobb munkavállalási korúnak számító 25–54 éves korosztály munkanélküliségi rátája is nőtt az előző évihez képest, de ez a növekedés az előbbinél jóval kisebb mértékű volt, míg a legkisebb negatív irányú elmozdulás az 55 éves és idősebb, de a munkaerő piacon még érdemi számban jelenlevő korosztályokat jellemezte.

Hasonlóan a 2023. évihez 2024-ben is ellentétes irányban változott a munkaerő-felmérés definíciójának megfelelő munkanélküliek és a nyilvántartott állás keresők létszáma. Miközben az úgynevezett ILO-definíció szerinti munkanélküliek száma 10 százalékkal nőtt, a regisztrált állás keresőké 2 százalékkal, 232 ezer főről 228 ezerre csökkent (Az enyhe csökkenés 2025 első félévében is folytatódott.) Az állás keresési járadékban részesülők száma lényegében nem változott, míg az alacsony összegű, foglalkoztatást helyettesítő (szociális) ellátásban részesülők tovább csökkent (4. ábra). A regisztrált állás keresők közel kétötöde legalább egy éve szerepelt a nyilvántartásokban.

A munkaerő-felmérésben magukat regisztrált munkanélküliként definiálók mintegy harmada nem keresett aktívan munkát, így inaktívnak minősült.

4. ábra: A regisztrált állás keresők főbb adatai, 2023, 2024 (ezer fő)

Forrás: NFSZ munka.hu.

Mivel a szociális típusú ellátások összege évek óta változatlan, a nyugdíjnak a keresethez viszonyított aránya

pedig 2024-ben is tovább csökkent, a foglalkoztatott nélküli háztartások, illetve a benne élő gyermekek relatív jövedelempozíciója az átlagosnál lényegesen kedvezőtlenebb. 2024-ben ilyen háztartásban élt a 18–59 évesek 4,7 százaléka, a 0–17 éveseknek pedig 4,3 százaléka, ez utóbbi arány azonban az észak-magyarországi régióban az országos átlag közel duplája.

MUNKAERŐ-KERESLET ÉS -KÍNÁLAT

A gazdaságnak a koronavírus-járvány utáni újra indulásával az üres álláshelyek száma folyamatosan nőtt, és 2022-ben elérte a mérés történetében eddigi csúcstól jelentő 89,5 ezret. 2023-ban az üres és betöltésre váró álláshelyek száma már újra csökkent, az előző évinél 10,5 ezerrel kevesebb ilyen álláshelyet jelentettek a gazdálkodó szervezetek. Ez a tendencia 2024-ben is folytatódott, közel 10 ezerrel csökkent, így 69,3 ezerre esett vissza az üres álláshelyek száma, ami 2,1 százalékos üres álláshely aránynak felelt meg. A csökkenés lényegében csak a versenyszférát érintette, ahol így 100 álláshelyből 1,8 volt betöltetlen, szemben az előző évi 2,2-vel. A költségvetés többletmunkaerő-igénye változatlanul jelentős, itt 100 álláshoz viszonyítva átlagosan 3,8 maradt betöltetlen. A pótlólagos munkaerő-kereslet 2024 negyedik negyedévében volt a legkisebb, majd 2025 első negyedévében újra nőtt, és megközelítette az előző év azonos időszakára jellemzőt. Az első félévben az üres álláshelyek száma mintegy másfél ezerrel elmaradt az előző év azonos időszakától úgy, hogy a költségvetési szférában nőtt, a vállalkozásoknál csökkent a betöltésre váró álláshelyek száma.

A kereslet főként a végzettséget nem igénylő (egyszerű) munkakörök esetében mérséklődött, míg 2023-ban 16,8 ezer ilyen üres állás volt, 2024-ben már csak 13,5 ezer, de az egy évvel korábbinál gépkezelőből, összeszerelőből is 2,3 ezerrel kevesebbet kerestek a vállalkozások. A legtöbb üres álláshely továbbra is a „Felsőfokú végzettség önálló alkalmazása” főcsoportban volt, közel 18 ezer, ami csak néhány százal maradt el az előző évitől.

2024-ben a betöltetlen állások mintegy ötöde feldolgozóipari állás volt, számuk azonban mintegy 4 ezerrel elmaradt az előző évitől. A versenyszféra túlsúlya jellemezte nemzetgazdasági ágak közül az üres álláshelyek aránya az adminisztratív szolgáltatásokban volt a legmagasabb (3,9 százalék) mivel ide vannak besorolva a munkaerő-közvetítő cégek, így jellemzően a más ágazatokba tartozó partnereik igénye jelentkezik ebben a mutatóban, viszont az előző évhez képest az ágazat munkaerőigénye jelentősen csökkent. Ezt követte a pénzügyi, biztosítási tevékenység nemzetgazdasági ág (2,9 százalék). A korábban kiemelkedő üres álláshely arány jellemezte információ, kommunikáció nemzetgazdasági ága munkaerő igénye folyamatosan csökken, és 2024-ben itt az üres álláshelyek aránya már a versenyszférára jellemző átlagnál is kisebb volt. A költségvetés szférájában évek óta az egészségügy, szociális terület pótlólagos munkaerőigénye a legnagyobb (3,8 százalék).

A területi különbségek ezen a téren is igen nagyok, általánosságban elmondható, hogy a kedvező munkaerőpiaci vármegyékben a legmagasabb az üres álláshelyek aránya, míg kicsi ott, ahol a foglalkoztatási ráta egyébként is alacsony. 2024-ben a két szélsőértéket Baranya vármegye és Budapest képviselte, 1 százalékos, illetve 2,7 százalékos mutatójával, de jóval az országos átlag alatt volt egyebek mellett Szabolcs-Szatmár-Bereg, illetve Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyék munkaerő kereslete is.

2024 negyedik negyedévben az Európai Unióban száz álláshelyre 2,3 betöltésre váró üres álláshely jutott. A pótlólagos munkaerő-kereslet Belgiumban és Hollandiában volt a legmagasabb, míg Bulgáriában, Romániában és Lengyelországban a legalacsonyabb. Magyarországon az üres álláshelyek aránya ebben a negyedévben 2,0 százalék volt, s ezzel még mindig a relatíve magas munkaerő-kereslet jellemezte országok közé tartoztunk.

A potenciális munkaerő-tartalék kategóriában – amelybe a munkanélküliek, az alulfoglalkoztatottak, a dolgozni szándékozó, de munkát aktívan nem kereső vagy a rendelkezésre állás kritériumát nem telje-

sító inaktívak tartoznak – 2024-ben 315 ezren voltak, ami 17 ezres növekedést jelent az egy évvel korábbihoz képest. Nőtt a munkanélküliek száma, miközben a dolgozni szándékozó inaktívaké tovább csökkent, amihez hozzájárulhatott a két kategória közötti átstrukturálódás is (4. táblázat).

4. táblázat: A foglalkoztatottak és a potenciális munkaerő-tartalékhoz tartozók számának alakulása, 2010, 2023, 2024 (ezer fő)

Megnevezés	2010	2023	2024	Változás 2024/2010	Változás 2024/2023
Foglalkoztatott összesen	3873,8	4697,5	4699,3	825,5	1,8
– ebből: alulfoglalkoztatott	59,2	23,1	27,3	-31,9	4,2
– ebből: közfoglalkoztatott	72,5	67,5	60,5	-12,0	-7,0
Munkanélküli	469,1	201,2	220,4	-248,7	19,2
Inaktívból: keres munkát, de nem áll rendelkezésre	10,3	9,0	8,7	-1,6	-0,3
Inaktívból: szeretne dolgozni, és rendelkezésre áll	199,6	64,6	58,7	-140,9	-5,9

Forrás: KSH munkaerő-felmérés.

Az elsődleges munkaerőpiac szempontjából szintén munkaerőforrásnak számító közfoglalkoztatottak létszáma alacsony, velük mint érdemi tartalékkal már nemigen lehet számolni. Bár 2024-ben a munkaerő-tartalékba tartozók száma továbbra is – sőt az előző évinél nagyobb mértékben – meghaladta az üres álláshelyek számával jelzett keresletet, a strukturális és területi eltérés miatt a szabad állások döntő része a tartalékból nem tölthető fel. Az előbbire

jó példa, hogy legnagyobb kereslet a diplomához kötött munkaköröket betöltők iránt mutatkozik, akik viszont a munkaerő-tartalékon belül igen csekély arányt képviselnek.

KERESETEK, MUNKAJÖVEDELEM

2024-ben – hasonlóan az azt megelőző két évhez a teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó átlag keresete⁸ viszonylag alacsony, 3,7 százalékos fogyasztói árindex mellett – jelentősen emelkedett. A 13,2 százalékos növekedés eredményeként a havi bruttó kereset 646,6 ezer forintnak,⁹ a piaci bérnél lényegesen alacsonyabb díjazásban részesülő közfoglalkoztatottak nélkül számítva pedig 657,4 ezer forintnak felelt meg.¹⁰

2025 első félévében a bruttó kereset növekedési üteme lassult ugyan, főleg a minimálbér és a garantált bérminimum viszonylag visszafogottabb,¹¹ bár a termelékenység-növekedéssel így sem indokolható emelésének következtében (9,2 százalékos növekedés, ami féléves átlagban 692,8 ezer forintos havi bruttó kereset eredményezett). A 2026. évi választással összefüggésben több jelentős, a következő év kereseti folyamatait érintő intézkedés került már bejelentésre (6 havi fegyverpénz a fegyveres testületek dolgozóinak, 13 százalékos minimálbér-emelés, a jövedelemadó-mentesség jelentős kiterjesztése).

A 2024-ben a korábbi évekhez képest kevesebb, illetve kisebb súlyú kormányzati intézkedés hatott a bruttó kereset alakulására. A hatásában a legjelentősebb ezek közül továbbra is a minimálbér-emelés volt,¹² amelyre rendhagyó módon 2023 decemberében került sor, így az már némileg az előző évi keresetnövekedés ütemét is befolyásolta. Ennek eredményeként a minimálbér összege 15 százalékkal 290 800 forintra nőtt, a garantált bérminimumé pedig 10 százalékkal megemelve 348 800 forintra változott. Ez közvetlenül több mint félmillió munkavállaló keresetére hatott, de a bértorlódás elkerülésének igénye miatt a közvetve érintett kör is jelentős volt.

⁸ A bruttó kereset növekedési üteme 2022-ben 17,4 százalék, 2023-ban 14,2 százalék volt.

⁹ 2022-től (2019-ig visszamenően megadva) a KSH kereseti adatai az összes munkáltatóra vonatkoznak, szemben a korábbi gyakorlattal, amikor a versenyszféra megfigyelése csak a legalább 5 főt foglalkoztató szervezetekre terjedt ki. A jelenlegi megfigyelési kör bruttó kereseti adata mintegy 3 százalékkal alacsonyabb a korábbi vonatkozási kör adatánál, mivel az 5 fő alatti szervezetek esetében a kereset igen közel áll a mindenkori minimálbérhez, ami lefelé húzza az átlagot.

¹⁰ A közfoglalkoztatási bér a mindenkori minimálbér 50 százalékában van meghatározva

¹¹ 2025-ben a minimálbér 9 százalékkal, a garantált bérminimum 7 százalékkal nőtt.

¹² 2024 végén 214 ezren kaptak minimálbért, illetve 325 ezren garantált minimálbért (forrás: Portfólió, 2024. november 12.)

Több, a közszféra, illetve közszolgáltatások egyes te-
rületein dolgozókat érintő ágazati keresetrendezésre
is sor került. Így folytatódott a pedagógusbérek eme-
lése, aminek mértéke 2024-ben átlagosan 32,2 száza-
léknak felelt meg, s amit 2025-ben várhatóan további
21 százalékos emelés követ. A cél, hogy ezzel a taná-
ri fizetés elérje a diplomás átlagbér 80 százalékát. Az
emelést részben európai uniós forrás fedezi. Emellett
2024-ben nőtt a tanári bérpótlék, a megbízási díj és
a szakoktatói bérpótlék. A fizetésrendezés célja a pe-
dagógusi pálya vonzóbbá tétele, annak érdekében,
hogy több fiatal válassza a tanári pályát, illetve hogy
mérséklődjön a pályaelhagyók aránya. A társadalmi
szolgáltatások másik nagy területén, az egészségügyi
ágazatban 2024. március 1-től került sor az egészség-
ügyi szakdolgozók fizetésrendezésének második üte-
mére. A sávós bérrendszer célja, hogy az egészségügyi
szakdolgozók átlagos alapbére elérje az orvosi átlag-
alapbér 37 százalékát, azaz a legfejlettebb országokra
jellemző arányt. 2025-ben nincs tervben ágazatspe-
cifikus béremelés az egészségügyben, és egy állam-
titkári nyilatkozat szerint 2027-ig itt nem is várható
további érdemi keresetrendezés.¹³ Egy 2024–2026-
ra szóló bérmegállapodás részeként 2024-ben nőtt
a MÁV–Volán csoport dolgozóinak a keresete. A há-
rom évre szóló megállapodás értelmében a munkavá-
lalók 2024. január 1-ig visszamenőlegesen 600 000 fo-
rintos alapbérig alanyi jogú, 17 százalékos béremelést
kaptak, 600 000 forint alapbér felett pedig a béreme-
lés mértéke egységesen 102 000 forint volt. A 2025-re
megállapodott keresetnövekedési ütem 6,7 százalé-
knak felelt meg, azzal a kiegészítéssel, ha az azt megal-
apozó inflációs várakozást meghaladja az éves infláció
üteme, a munkáltató a különbözetnek megfelelő ki-
egészítő béremelésre köteles. 2024-ben két ütemben
nőtt a többségi állami tulajdonú víziközmű-szolgálda-
tónál dolgozók alapbére, január 1-től 10 százalékkal,
július elsejével pedig további 5 százalékkal. Az emelés

mintegy 11 ezer főt érintett. A Magyar Honvédség-
ben 2024-ben átlagosan 11 százalékos béremelésre
került sor, egy 2022 nyarán bejelentett illetményfej-
lesztés második ütemeként. A légénységi állomány 12
százalékos, az altiszti állomány 11 százalékos, a tiszti
állomány pedig átlagosan 10 százalékos emelésben ré-
szesült. 2024. január 1-től 79 500 forinttal emelkedett
a rendvédelmi dolgozók bére. Az emelés több mint
56 ezer embert érintett, köztük rendőröket, idegen-
rendészeti és katasztrófavédelmi dolgozókat, börtö-
nőröket és tűzoltókat. A Fővárosi Önkormányzat és
a szakszervezetek bérpolitikai megállapodásából kö-
vetkezően 2024-ben a fővárosi fenntartású intézmé-
nyek és cégek dolgozói (így a könyvtári, múzeumi, le-
véltári és közművelődési dolgozók) átlagosan 12,5 + 1
százalékos emelésben részesültek.

Döntően a fenti intézkedéseknek köszönhető, hogy
2024-ben a versenyszféra és a költségvetés bér dina-
mikája eltérően alakult. Az előbbiben a bruttó kere-
setek növekedésére leginkább a minimálbér-emelés
hatott csak, így ott a keresetek növekedési üteme 12
százalékos volt, szemben az előző évi 16,2 százalékkal.
A költségvetési szférában viszont a bruttó kereseti át-
lag 16,8 százalékkal haladta meg az előző évit. A nö-
vekedés üteme 2025 első felében a versenyszférában
és a költségvetési szférában lényegében megegyezett
(5. táblázat).

**5. táblázat: A főbb kereseti mutatók alakulása
a nemzetgazdaság szektorai szerint, 2024**

Megnevezés	Létszám		Bruttó átlag kereset		Bruttó mediánkereset	
	ezer fő	előző év = 100,0	ezer forint	előző év = 100,0	ezer forint	előző év = 100,0
Vállalkozások	2295,0	99,1	651,4	112,0	500,0	112,4
Költségvetési intézmények	594,7	99,3	674,1	116,8	591,6	123,9
Nonprofit szervezetek	226,0	102,8	673,9	115,5	545,6	120,7
Nemzetgaz- daság összesen	3115,8	99,4	657,4	113,1	525,0	116,4

Megjegyzés: Közfoglalkoztatottak nélkül.

Forrás: KSH, NAV, MÁK.

A nemzetgazdasági ágak közül kiemelkedően magas
(27,6 százalékos) keresetnövekedési ütem jellemezte
az oktatást, ahol a rendszeres és a nem rendszeres ke-

¹³ Az egészségügyi szakdolgozók bruttó átlagos alapbére néhány fontosabb foglalkozási kategóriában 2025-ben következőképpen alakul: szakápoló 800 000 forint körül; kezdő diplomás ápo-
ló: 350 000–439 933 forint, gyakorlott ápoló (10-nél több év):
500 000–600 000 forint.

resetek egyaránt jelentősen meghaladták az előző évit, de a keresetek átlaga még így sem érte el a nemzetgazdaság egészére jellemzőt. A vízellátásban az állami és önkormányzati közműszolgáltatók béremelése miatt nőttek jóval az átlag felett (17,2 százalékkal) a keresetek, de döntően a minimálbér-emelés hatására némileg átlag felett nőttek a keresetek az építőiparban is. Tavaly még átlag feletti keresetnövekedési ütem jellemezte feldolgozóipart, de ebben az évben csak 11,5 százalékos keresetnövekedés valósult meg, ami így nem érte el a versenyszféra átlagos keresetnövekedési ütemét sem. Az üzleti szolgáltatások a keresetnövekedés üteme tekintetében vegyes képet mutattak: a jelentősebb bérnövekedés realizálódott az ingatlanügyletek nemzetgazdasági ágban és az idesorolt állami vállalatokat érintő bérrendezés következtében a szállítás-raktározásban. A többi piaci szolgáltatási ágban a keresetek növekedési üteme elmaradt az átlagtól. A közszolgáltatások területén – az oktatást leszámítva – átlag alatt nőttek a keresetek (6. táblázat).

Az eltérő ágazati és foglalkozási struktúra következményeként a keresetek területi differenciáltsága jelentős. 2024-ben a fővárosi székhelyű munkáltatóknál dolgozók havi bruttó keresete 21 százalékkal haladta meg az országos átlagot, míg a legalacsonyabb átlagkeresetű vármegyében, Szabolcs-Szatmár-Beregben több mint 26 százalékkal maradt el attól.¹⁴ A főváros mellett csak Győr-Moson-Sopron vármegyében kerestek többet a munkavállalók az országos átlagnál. 2024-ben a vármegyei szintű kereseti különbség némileg csökkent a két évvel korábbihoz képest (7. táblázat).

Az előző évet jellemző fordított aránnyal szemben, 2024-ben a mediánkereset növekedési üteme jelentősen, 2,2 százalékponttal meghaladta az átlagkeresetét. Míg a vállalkozási szférában a medián- és az átlagkereset növekedési üteme között nem volt érdemi különbség, a költségvetési szférában több mint 6 százalékponttal haladta meg a mediánkereset növekedési üteme az átlagkeresetét.

6. táblázat: A teljes munkaidőben alkalmazásban állók bruttó keresetének alakulása nemzetgazdasági ágak szerint, 2022–2024

	2022		2023		2024	
	forint/fő/hó	előző év = 100,0	forint/fő/hó	előző év = 100,0	forint/fő/hó	előző év = 100,0
Nemzetgazdasági ág						
Mezőgazdaság	379 546	116,5	441 699	116,4	493 921	111,8
Bányászat	555 398	118,4	674 888	121,5	753 367	111,6
Feldolgozóipar	523 975	115,7	613 311	117,0	683 765	111,5
Energiaipar	734 984	108,2	854 480	116,3	947 230	110,9
Víz- és hulladékgazdálkodás	446 215	113,8	527 861	118,3	618 412	117,2
Építőipar	380 152	116,6	442 008	116,3	507 750	114,9
Kereskedelem	445 769	116,0	510 302	114,5	570 885	111,9
Szállítás és raktározás	457 671	117,9	522 022	114,1	594 004	113,8
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	314 499	120,2	366 702	116,6	415 069	113,2
Információ és kommunikáció	796 702	115,1	914 753	114,8	1 018 194	111,3
Pénzügyi szolgáltatás	834 128	113,3	968 573	116,1	1 067 487	110,2
Ingatlanügyletek	404 156	114,3	485 118	120,0	558 079	115,0
Tudományos és műszaki tevékenység	642 740	116,6	731 341	113,8	819 475	112,1
Adminisztratív szolgáltatás	408 697	117,0	478 118	117,0	530 549	111,0
Közigazgatás	533 818	128,9	543 725	101,9	609 895	112,2
Oktatás	430 590	113,9	494 393	114,8	630 707	127,6
Humán egészségügyi, szociális ellátás	578 989	121,7	644 858	111,4	726 716	112,7
Művészet és szabadidő	477 695	116,3	541 951	113,5	607 261	112,1
Egyéb szolgáltatás	374 482	120,0	431 830	115,3	488 627	113,2
Nemzetgazdaság összesen	501 127	117,6	571 477	114,0	646 635	113,2
Nemzetgazdaság összesen közfoglalkoztatottak nélkül	510 681	117,2	581 053	113,8	657 432	113,1
Ebből:						
– közigazgatás	639 988	126,4	639 025	99,8	714 523	111,8
– oktatás	431 906	113,8	495 682	114,8	632 527	127,6
– humán egészségügyi, szociális ellátás	586 890	121,5	651 924	111,1	735 287	112,8

Forrás: KSH, NAV, MÁK.

Ennek az a fő oka, hogy az ágazati bérrendezések jórészt alacsony bérű munkavállalói csoportokat (egészségügyi szakdolgozók, rendvédelmi dolgozók, de a pedagógus béremelés is az alsó fizetési sávokban

¹⁴ A vármegye átlagát lefelé torzítja a közfoglalkoztatottak relatíve nagy aránya.

volt a legmagasabb) érintettek. Ennek következtében a költségvetési szférában a mediánbér és az átlagbér közötti, a vállalati szférára jellemzőnél egyébként is jóval kisebb távolság, tovább csökkent.

7. táblázat: A teljes munkaidőben alkalmazásban állók bruttó keresetének alakulása a munkáltató székhelye szerint, 2022–2024

A területi egység neve	2022		2023		2024	
	forint/hó	előző év=100	forint/hó	előző év=100	forint/hó	előző év=100
Budapest	618 512	117,6	696 230	112,6	782 459	112,4
Pest	450 138	115,9	521 009	115,7	590 879	113,4
Fejér	489 513	116,8	557 728	113,9	628 252	112,6
Komárom-Esztergom	493 628	116,7	570 582	115,6	644 284	112,9
Veszprém	449 398	116,4	513 668	114,3	579 414	112,8
Győr-Ménfőcsanak-Sopron	520 799	116,2	617 838	118,6	685 664	111,0
Vas	458 848	117,4	523 527	114,1	584 636	111,7
Zala	407 454	118,5	462 972	113,6	525 752	113,6
Baranya	420 598	118,5	480 378	114,2	551 211	114,7
Somogy	404 910	117,4	461 984	114,1	526 223	113,9
Tolna	462 529	114,8	522 531	113,0	599 570	114,7
Borsod-Abaúj-Zemplén	401 345	117,8	460 289	114,7	523 386	113,7
Heves	459 026	117,9	528 394	115,1	594 594	112,5
Nógrád	389 588	120,4	440 075	113,0	504 309	114,6
Hajdú-Bihar	419 811	118,8	485 606	115,7	564 244	116,2
Jász-Nagykun-Szolnok	409 910	117,1	467 990	114,2	529 208	113,1
Szabolcs-Szatmár-Bereg	358 266	119,6	409 063	114,2	475 563	116,3
Bács-Kiskun	427 344	118,0	488 872	114,4	556 535	113,8
Békés	377 579	119,8	431 061	114,2	489 365	113,5
Csongrád-Csanád	432 404	118,7	490 169	113,4	561 080	114,5
Ország összesen	501 127	117,6	571 477	114,0	646 635	113,2

Vonatkozási kör: a munkáltatók teljes köre (valamennyi alkalmazásban állóval rendelkező vállalkozás, nonprofit szervezetek, költségvetési intézmények teljes köre).

Forrás: KSH, NAV, MÁK.

A nemzetgazdaság egészében a mediánkereset a bruttó átlagkereset 80,0 százalékának felelt meg.¹⁵ Ez az arány a költségvetési szférában 89,9 százalék, a vállal-

kozások esetében pedig 76,8 százalék volt. Ez kétéves távlatban a költségvetési szféra esetében 9,1 százalékpontos, a vállalkozásoknál pedig 1 százalékpontos aránynövekedésnek felelt meg.

2024-ben az 5. kvintilisben tartozók bruttó átlagkeresete közel ötszöröse volt az 1. kvintilisbe tartozókénak, viszont a két szélső ötödbe tartozók kereseti különbsége az előző évihez viszonyítva némileg csökkent, részben a minimálbér, részben az ágazati béremelések eredményeként. A keresetek jelentős differenciáltságát jelzi, hogy az alkalmazásban állók 65,5 százaléka 2024-ben is az átlag alatt keresett.

A kedvezmények, illetve az adó- és járulégmentesítések figyelembevételével számított, teljes munkaidősökre vonatkozó nettó átlagkereset egy év alatt 13,0 százalékkal nőtt, ami 0,2 százalékponttal alacsonyabb volt a bruttó átlagkereseti indexnél. A különbséget az magyarázza, hogy a maximált összegű családi adókedvezmény nem nőtt a bruttó keresettel arányosan. A kedvezmények figyelembevételével számolt nettó átlagkereset mediánja 15,6 százalékkal haladta meg a 2023. évit. Az előző évi 3,1 százalékos reálkereset-csökkenés után – 3,7 százalékos fogyasztói árindex mellett – a reálkereset 9 százalékkal nőtt.

Az alkalmazottak uniós módszertan szerint számított¹⁶ egy órára jutó keresete 12,1 eurónak felelt meg, ami 48 százalékát jelentette az Európai Unió 25,2 eurós átlagának. Ez a tagországok között a negyedik legalacsonyabb érték volt, hasonlóan az előző évihez. A bruttó nominális adatok összehasonlításánál azonban figyelembe kell venni, hogy az egyes tagországok jövedelemadó-rendszere eltérő, mint ahogy az árstruktúra függvényében a keresetek vásárlóereje is különböző. Nemzeti valutában számítva az alkalmazásban állók munkajövedelme 13,8 százalékkal nőtt, ami a forint további leértékelődése miatt euróban számolva 12,1 százalékos növekedésnek felelt meg. A munkajövedelem európai uniós viszonylatban is kiugróan számító növekedéséhez – a keresetek jelentős emelkedése mellett – a ledolgozott munkaórák számának csökkenése is hozzájárult.

¹⁵ Közfoglalkoztatottakkal együtt.

¹⁶ A hazai fogalmi rendszerben ennek a munkajövedelem felelt meg, mely tartalmazza az olyan, keresetbe nem tartozó juttatásokat is, mint a például a cafetéria. 2024-ben ez havi bruttó 693,5 ezer forintnak felelt meg, ami 11,2%-kal haladta meg az előző évit.